

A szegény ember szőlője

Volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl volt, volt egyszer egy szegény ember, s annak három fia. Ennek a szegény embernek egy darab szőlője volt, egyebe semmi, sem égen, sem földön. No, hanem őriztette a szőlőjét, akárcsak a szeme fényét. Sorba jártak ki a fiai a szőlőbe, s istrázsálták éjjel-nappal. Egy reggel a legidősebb fiú ment ki a szőlőbe, ott leült, s elkezdett falatozni. Amint ott falatoznék, elejébe ugrik egy béka, s kéri a legényt: - Adj egy falás kenyeret, te legény, már két hete, hogy egy falatot sem ettem! - Majd holnapután, vaskedden - mondotta a legény, s elkergette a békát. A béka elment szó nélkül, de a legény csakhamar elaludott, s mikor felébredett, a szőlő úgy meg volt dézsmálva, hogy a legényt a hideg is kirázta nagy félelmében. Másnap a középső fiú ment a szőlőbe, de az éppen úgy járt, mint a legidősebb. Attól is kért a béka kenyeret, de a békát ez a legény is elkergette, még jól meg is dobta egy kővel. Azután lefeküdt, elaludott, s mire felkelt, fele sem volt meg a szőlőnek. Hej, zsémbelt a szegény ember, nem volt otthon maradása a két idősebb legénynek, elkergette az apjuk. Egyebük sincs annál a kicsi szőlőnél, s arra sem tudtak vigyázni! Mondotta a legkisebb legény: - Ne búsuljon, édesapám! Ami maradt, az meg is marad, azt én megőrzöm. Kimegy a legény a szőlőbe, leül ő is falatozni, s hát jó a béka, kenyeret kér tőle is.

- Adok én jó szívvel, hogyne adnék. Letört egy jó darabot a kenyérből, s szépen a béka elé tette. - Egyél, szegény béka, te is Isten teremtése vagy. - No, te fiú - mondotta a béka -, jótétel helyébe jót várj. Nesze, adok neked egy rézvesszőt, egy ezüstvesszőt meg egy aranyvesszőt. Majd az éjen eljön három paripa, egy rézszőrű, egy ezüstszőrű meg egy aranszőrű, hogy összerugdossák a szőlődet, de te csak suhints rájuk külön-külön ezekkel a vesszőkkel, s egyszeriben megszélidülnek. Aztán meglátod, hogy sok hasznukat veszed az életben. Úgy tett, ahogy a béka mondotta. Eljött éjjel a három paripa, berontottak a szőlőbe, nyerítettek, rúgtak-kapáltak, hányták fel a földet a csillagos egekbe. De a legény sem nézte összedugott kézzel, rájuk suhintott magyarosan, s hát abban a pillanatban úgy megszélidültek, úgy állottak előtte, mint három bárány. - Ne bánts minket! - mondták a paripák. - Ha valamire szükséged lesz, csak suhints a vesszőkkel, s nálad leszünk. Azzal a paripák elnyargaltak, a fiú pedig hazament. De semmit sem szólt sem az apjának, sem a testvéreinek arról, hogy mi történt. Azok csak csudálkoztak, hogy mi tenger szőlő lett, hogy az egész falunak nem lett annyi bora, mint nekik. Alig tudták leszüretelni. Na, telt-múlt az idő, egyszer a király, mit gondolt, mit nem, egy magas fenyőszálat állíttatott a templom elé, a fenyőszál tetejére tétetett egy

aranyrozsmaringot, s kihirdette az egész országban, hogy annak adja a leányát, aki a lovával olyan magasra ugrat, hogy a fenyőszál tetejéről lekapja az arany rozsmaringot. Próbálkozott mindenféle királyfi, herceg, de hiába próbálták, még félig sem tudtak felugratni. Mikor mind nagy szégyenkezve elkullogtak, jött egy legény rézszőrű paripán. Fején volt rézsisak, hogy ne lássa senki, aztán sarkantyúba kapta a lovát, egy ugrással lekapta a rozsmaringot, s úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Hát bezzeg hogy a szegény ember legkisebb fia volt ez a vitéz. De otthon nem tudtak erről semmit. A rongyos ruhájában ment haza, s mikor az apja meg a testvére hazakerült - mert azok is oda voltak csudalátni -, ott heverészett a kuckóban. Mondják a bátyjai, hogy ők mi mindent láttak, s mikor mindent elbeszéltek, azt mondja a legény: - Jobban láttam én azt, mint ti. - Ugyan honnét láttad volna jobban? - kérdezték a bátyjai. - Hát fölállottam a kerítésre, s onnét. A legények még ezért is irigykedtek az öccsükre, s hogy többet ilyesmit ne lásson, a kerítést elbontották. Következő vasárnap még magasabb fenyőszálra egy aranyalmát tétetett a király. Most is próbáltak szerencsét sokan, de hiába.

Hanem, mikor nagy szégyenkezve mind elkullogtak, jött ezüstszőrű paripán egy vitéz, akinek ezüstsisak volt az arcán. Ez egy ugrással lekapta az aranyalmát, s úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Mire a szegény ember s a két idősebb fia hazakerült, a legkisebb fiú már ott hevert a kuckóban. Mondják neki nagy áradozva, hogy mit láttak. Bezzeg olyat a kuckóból nem lehet látni! - Ó, én jobban láttam, mint ti - mondotta a legény. - Ugyan honnét láttad? -

Felmásztam az ól tetejére, s onnét láttam. A legények nagy mérgükben szétszedték az ól tetejét is, hogy az öccsük többet ne lásson onnét. Harmadik vasárnap még magasabb fenyőszálra arany selyemkendőt tűzetett fel a király. Bezzeg hogy ezt is a szegény legény kapta le. De most sem ismerte meg senki, mert aranszőrű paripán volt, s aransisak fedte az arcát. Beszéli otthon a legények nagy dicsekedve, hogy mi csudát láttak. - Jobban láttam azt én - mondotta a legény. - Ugyan honnét láttad? - Honnét? A ház tetejéről. Mérgelődtek szörnyen a legények, s nagy mérgükben széthányták a ház fedelét is. Aközben a király kihirdette országszerte, hogy jelentse magát az a vitéz, aki elvitte az aranyrozsmaringot, az aranyalmát s arany selyemkendőt. Eltelt egy hét, eltelt két hét, nem jött senki. Akkor a király odahívatta az udvarába, ami valamirevaló legény csak van az országában. Azok közt sem volt az a híres vitéz. Mikor aztán mind eltakarodtak, jött aranszőrű paripán a legény, aranyos ruhában. Kalapjába volt tűzve az aranyrozsmaring, a lova kantárjába az arany selyemkendő, s egyik kezében tartotta az aranyalmát. Na, csakhogy eljött. Örült a király, de még jobban a királykisasszony. Mindjárt megtartották a lakodalmat, s a király a legénynek adta egész országát. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.